

Advocaat en God

Met de toename van de ontkerkelijking is ook het geloof in God toegenomen. Het zijn vaten die niet zozeer communiceren, als wel gelijkelijk vollopen. De kerken, als zelfbenoemde octrooigemachtigden, hielden de voorstelling van God nog enigszins in het gareel. In de loop der eeuwen hebben zij een streng bouwwerk geconstrueerd van *do's en don'ts*. Daarmee was de individuele fantasie een halt toegeroepen. Er was een geloof in de God van de kerken, of er was geen geloof.

Met het wegwijnen van de kerken is niet God, maar de streng geregeerde voorstelling van God in een vrije val geraakt. God zelf is springlevend. Want het geloof dat er 'iets' is, dat is onuitroeibaar. Het is direct gekoppeld aan noties als een flinke tegenwind op de dijk, de dood van een goede vriend, of de ervaring van een nieuwe liefde. Maar dat 'iets' is nu op gelijk niveau gekomen met het geloof in positieve energie, of in Jomanda, of in reïncarnatie. De God in jezelf, die door de kerken altijd streng de deur is geweest, beleeft een grote comeback. We zien een spirituele uitbarsting van godvormige brouwsels.

Het plechtige: 'Zoo waarlijk helpe mij God almachtig' is daarmee van inhoud veranderd. Vroeger was het een garantie, dat men, oog in oog met de Eeuwige die het heelal tot aanzijn heeft geroepen en bestiert, de handeling kon verantwoorden die men met de eed bevestigde. God was een leidend beginsel, een leidraad voor het geweten. Maar wie heeft dat nog voor ogen? Als God al alom tegenwoordig is, dan doet hij dat als goed gevoel. Maar Hij is niet alom aanwezig. Hij is veel eer een particulier product, van inhoud wisselend met de seizoenen.

Een argeloze voorbijganger die voor zijn ogen een verkeersongeluk heeft zien gebeuren, en zich enkele maanden later welgemoed naar de rechtbank begeeft om daar een getuigeverklaring af te leggen, komt onmiddellijk in de problemen. Hij krijgt van de rechter de keuze tussen de eed of de belofte. Dat overvalt hem. 'Wat raadt U mij aan?'

vraagt hij. Als de rechter heel eerlijk is, dan zou hij moeten zeggen dat hij het ook niet weet. Maar de rechter probeert de zaak overzichtelijk te houden en zegt: 'Als U iets met God heeft, dan legt U de eed af.'

De getuige valt stil. Het is hem aan te zien dat hij ten prooi is aan een innerlijk discours. Laatst was hij zonder reden erg bang, een soort bestaansangst. En hij had zichzelf horen mompelen: 'God, help me hier uit!' Ook heeft hij wel eens het gevoel dat alles zo betekenisloos is, zo lelijk, en hij heeft dan een enorm verlangen naar een allesoverheersend Ideaal. Maar verder dan de kleinkinderen is hij nog niet gekomen. En dan, alle ellende die je op tv ziet. Ooit moet er ingegrepen worden, maar hij ziet het de regering nog niet doen. Het is een klus van buitenaardse omvang.

Als God er niet is, dan zou je Hem moeten uitvinden.

Het ongeduld van de rechter nodigt de getuige niet uit om rustig over al deze bekommernissen van gedachten te wisselen.

'Doet U de belofte maar,' zegt hij, want hij is bang helemaal in de vraag vast te lopen.

Bij een beëdiging van een grote groep advocaten hield ik het gezelschap de kwestie voor. Tien van de dertig hadden tevoren opgegeven dat ze de eed zouden afleggen. Maar de eed van een advocaat kan de allure hebben van een kerkdienst voor een ongelovig bruidspaar. Het oogt goed, die twee vingers omhoog, het levert een mooi plaatje op, en de familie is geroerd. Maar hoe zat het eigenlijk met die God van de jonge advocaten? Het was geen verhoor maar een retorische vraag.

Eén van hen kon vervolgens het 'Zoo waarlijk helpe mij...' niet op eigen kracht afmaken. En een ander week op het laatste moment uit naar de belofte. Maar, het moet gezegd, sommigen articuleerden nadrukkelijk, als was het een demonstratie. Het was een zuiverend moment.

En God? Hij zag dat het goed was... althans, Hij hield er een goed gevoel aan over.

